

2024

Sideralinių augalų mišiniai

linas (agro

SIDERALINIŲ AUGALŲ NAUDA

Tikslingai augindami sideralinius augalus pageriname pagrindinių pasėlių derlių ir kokybę, ilgalaikėje perspektyvoje išlaikome ir geriname dirvožemio derlingumą, bei turime daugybę kitų teigiamų sideralinių augalų savybių:

- Šaknys išpureną dirvą ir formuoja dirvožemio struktūrą;
- Pagerina lauko drėgmės tūrį ir padidina lietaus vandens infiltraciją;
- Geras dirvožemio padengimas mažina dirvos piktžolėtumą ir naudingą viršutinį dirvožemio sluoksnį apsaugo nuo erozijos;
- Gerina dirvožemio fitosanitrinę būklę;
- Pagerina dirvožemio derlingumą ir skatina humuso susidarymą;
- Skatina naudingą dirvožemio gyvybę, pvz. sliekų aktyvumą;
- Sideralinių augalų mišiniuose esantys ankštiniai augalai fiksuoja atmosferos azotą;
- Žiemos periodu palikti sideraliniai augalai užkonservuoja azotą dirvožemyje ir stabdo azoto iššilpvimą žiemos periodu;
- Nušalusius dengiamuosius augalus lengva įterpti pavasarį;
- Žydintys augalai aprūpina bites ir kitus vabzdžius nektaru;
- Suteikia buveinę ir ganyklą laukiniams gyvūnams;
- Užtikrina biologinę įvairovę.

DOTNUVA SEEDS sideralinių augalų mišiniai

MIŠINIO PAVADINIMAS SUDĖTIS, proc.	REKOMEN- DUOJAMA SĖKLŲ NORMA, kg/ha	REKOMENDUOJAMAS SĖJOS LAIKAS					REKOMENDUO- JAMA AUGINTI SĖJOMAINOSE		
		Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis, 1–15 d.	Rugpjūtis, 16–30 d.	Javų	Rapsų	Runkelių
Nitrofix									
Sėjamieji žirniai – 35 % Siauralapiai lubinai – 24 % Sėjamosios avižos – 22 % Sėjamieji vikiai – 13,6 % Pašariniai ridikai – 4 % Bitinės facelijos – 1,4 %	50	+	+				++	+	++
Dotnuva GREEN 1									
Baltosios garstyčios – 80 % Pašariniai ridikai – 20 %	10–14				+	+	++		++
Dotnuva GREEN 2									
Baltosios garstyčios – 20 % Pašariniai ridikai – 80 %	12–15				+	+	++		++
Dotnuva GREEN N-fix									
Sėjamieji vikiai – 70 % Egiptiniai dobilai – 20 % Bitinės facelijos – 10 %	20–25			+	+		++	++	++
Dotnuva GREEN Biomax									
Avižos netikšės – 27 % Saulėgražos – 15 % Valgomieji (šakniniai) ridikai – 6 % Sėjamieji vikiai – 44 % Bitinės facelijos – 8 %	35–40			+	+		++	+	++
Dotnuva GREEN Raps									
Avižos netikšės – 30 % Grikiai – 14 % Sėjamieji vikiai – 47 % Bitinės facelijos – 9 %	40–45			+	+		++	++	++
Dotnuva GREEN Raps (be kryžmažiedžių) NEW									
Grikiai – 35 % Egiptiniai dobilai – 10 % Aliejinė juodva – 10 % Sėjamieji vikiai – 40 % Bitinės facelijos – 5 %	20–25	+	+	+	++		+	++	+

Sideralinių augalų aukštis ir šaknų ilgis

Bitinės
facelijos

Grikliai

Paprastosios
saulėgražos

Avižos
netikšės

Sėjami
vikiai

Persiniai
dobilai

SIDERALINIAI AUGALAI

BALTOSIOS GARSTYČIOS

Sinapis alba L.

Baltosios garstyčios auginamos kaip sideraliniai augalai lauke ir šiltnamiuose po bulvių, daržovių ar vienmečių augalų derliaus nuėmimo. Jos užaugina daug žaliosios trąšos, kuri puikiai pakeičia mėšlą. Baltosios garstyčios gali sumažinti nematodų kiekį dirvoje, stabdydamos nematodų vystymosi ciklą. Tačiau ne visos garstyčių veislės turi poveikį nematodams. „Braco“ garstyčios išskiria fitoncines medžiagas, kurios naikina dirvoje esančius ligų pradus, slopina nematodų gyvybingumą, bei kai kurių piktžolių sėklų dygimą. Net iki 2 m galinčios įsiskverbti šaknys, gerai išpureną ne tik armenį, bet ir podirvį, gerina dirvos struktūrą, oro laidumą ir drėgmės režimą, stabdo mineralinių medžiagų išsplovimą, 30–60 proc. sumažina dirvos piktžolėtumą.

Išaugina daug žaliosios trąšos

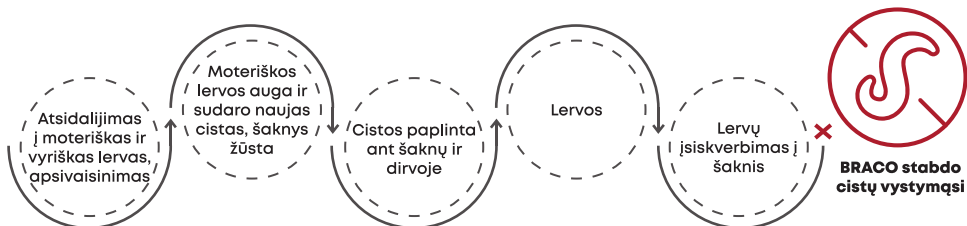
Gerina dirvos struktūrą

Sumažina dirvos piktžolėtumą

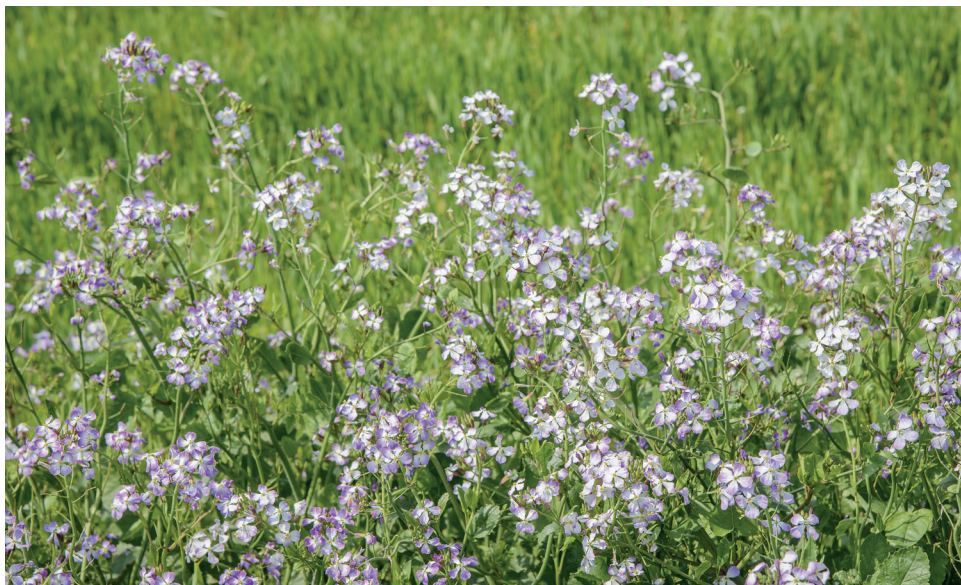
Mažina nematodų skaičių dirvoje

PAŠARINIAI RIDIKAI

Raphanus sativus L.

Ridikai nereiklūs dirvai, gerai auga priemolio, priemolio ir netgi smėlio dirvose. Šaknys liemeninės, prie šaknies kaklelio sustorėjusios 2–3 cm, į dirvą priklausomai nuo mechaninės sudėties, įsiskverbiančios 60–80 cm. Stiebas status iki 80–120 cm aukščio, išsišakojęs, briaunuotas, apaugęs standžiais plaukeliais. Žiedai dažniausiai balti. Vaisius 4–8 cm ilgio ankštarėlė su 6–8 sėklomis. Pašariniai ridikai nereiklūs šilumai. Sudygę augalai pakenčia iki 3–4 laipsnių šalnas, užaugę nesušąla ir -6 laipsnių temperatūroje. Pašariniai ridikai auginami kaip sideraliniai augalai. Įterpus ridikus žaliajai trąšai, į dirvožemį įterpiama daug organinių medžiagų, pagerėja biologinės dirvožemio savybės, o dėl augaluose esančių fitoncidų pagerėja dirvožemio fitosanitarinė būklė, slopinamas nematodų gyvybingumas. Ridikus įterpti į dirvą rekomenduojama pražyodus, nes tada jų biomasės azoto ir anglies santykis būna palankiausias humuso susidarymui dirvožemyje.

SIDERALINIAI AUGALAI

VALGOMIEJI (ŠAKNINIAI) RIDIKAI

Raphanus sativus L.

Valgomieji (šakniniai) ridikai pasižymi greitu šaknies augimu. Išaugina 2–5 cm skersmens šaknį, kuri gali įsikverbti į dirvą net iki 70 cm. Agresyviai augančios šaknys skverbiasi gilyn suardydamos arimo padą, mažina dirvos suslėgimą, giliai supurena dirvožemį pagerindami jo struktūrą, papildoma dirvą dideliu organinių medžiagų kiekiu. Žiemą dirvinių ridikų šaknys sušąla, palikdamos dirvoje skylės, dėl to gerėja dirvos oro laidumas, vandens režimas. Ridikai ilgomis šaknimis pasiekia giliai dirvoje esančias maisto medžiagas, neleidžia joms išsiplauti į gilesnius sluoksnius, jas sukaupia ir per žiemą išlaiko pavasarį auginamiems augalams. Nušalus ridikams gausi lapija, uždengia dirvos paviršių, taip stelbiamos piktžolės, mažinama dirvožemio erozija. Moksliniais tyrimais yra nustatyta, kad valgomieji (šakniniai) ridikai yra atsparūs šaknų gumbui. Todėl šių ridikų genai yra naudojami siekiant išvesti šaknų gumbui atsparias rapsų veisles (*QTL mapping of clubroot resistance in radish (Raphanus sativus L.)*).

Valgomųjų (šakninių) ridikų STRUCTURATOR ir pašarinių ridikų žalios masės derliaus palyginimas

	VALGOMIEJI ŠAKNINIAI RIDIKAI			PAŠARINIAI RIDIKAI		
	lapų	šaknų	bendras	lapų	šaknų	bendras
Žalios masės derlius t/ha	35,2	29,2	64,8	37,2	10	47,2
%	55	45		79	21	

Šaltinis: DLF (pagal 2015 m. tyrimų duomenis Jungtinėje karalystėje)

SIAURALAPIAI LUBINAI

Lupinus angustifolius L.

Kaupia atmosferos azotą. Pagal azoto fiksacijos apimtį lubinai prilygsta raudoniesiems dobilams. Lubinų žalioji masė labai intensyviai auga nuo žydėjimo pradžios iki ankščių susiformavimo pradžios. Siauralapiai lubinai itin stipriomis ilgomis šaknimis pasiekia giliai dirvoje esančias maisto medžiagas, gerai ir giliai supurena dirvožemį pagerindami jo struktūrą, pasisavina kitiems augalams nepasiekiamas medžiagas, papildoma dirvą organinėmis medžiagomis.

SĖJAMIEJI ŽIRNIAI

Pisum sativum L.

Žirnių auginimas sideralinuose mišiniuose padeda spręsti azoto problemas. Šaknys liemeninės į žemę gali įsiskverbti iki 1 m. Žirnių liekanos greitai suyra dirvoje.

BITINĖS FACELIJOS

Phacelia tanacetifolia Benth

Kaip neutralus augalas runkelių nematodams ir šaknų gumbui facelija kaip sideralinis augalas tinkama auginti runkelių ir rapsų sėjomainose. Tinkama auginti visose sėjomainose, facelija pasižymi nereiklumu aplinkos sąlygoms ir tolerancija sausrui. Suformuoja didelę šaknų sistemą su daug pridėtinų šaknų. Augalai auga ir vystosi greitai, gerai stelbia piktžoles. Facelija populiarus ganyklų bitėms augalas, jis pagerina kraštovaizdį, tiek sėjant atskirai arba kaip mišinio dalis. Žiemą pilnai nušąla ir apsaugo dirvožemį nuo erozijos pažeidimų.

SIDERALINIAI AUGALAI

GRIKIAI

Fagopyrum esculentum Moench.

Grikliai yra greitai augantis augalas, paliktas žiemai pilnai nušąla. Tinka auginti mažo našumo dirvose. Dažnai naudojami sideralinuose mišiniuose. Grikliai – medingi augalai, tai tinkamas augalas bičių „ganykloms“, jų medus – vienas maistingiausių. Grikliai mažina miglinių augalų užsikrėtimą šaknų puviniais, palankiomis jų augimui sąlygomis, neblogai stelbia piktžoles. Dėl savaiminio sėjimo pavojaus ir sudėtingos kontrolės grikių nerekomenduojame naudoti cukrinių runkelių sėjomainose.

PAPRASTOSIOS SAULĖGRAŽOS

Helianthus annuus L.

Saulėgražos turi tvirtą ir gilią šaknų sistemą, leidžiančią sukaupti maistines medžiagas, be to, jos yra naudingos mikoriziniams grybams augti dirvoje. Medingas augalas kuris pritraukia daugybę naudingų vabzdžių.

AVIŽOS NETIKŠĖS

Avena strigosa Schreb.

Avižos netikšės dėl alelopatinių savybių mažina piktžolių, ligų sukėlėjų bei nematodų kiekį dirvoje. Šių avižų užaugintoje biomasėje yra daug azoto, anglies ir azoto (C:N) santykis biomasėje yra tinkamas, greitai biomasės skaidymui. Tyrimai rodo, jog avižos netikšės yra atsparios arba slopina kai kurių rūšių nematodus (pvz., *Meloidogyne incognita*), kurie sužaloja daugelį daržovinių augalų (S.Jankauskienė).

SĖJAMIEJI VIKIAI

Vicia sativa L.

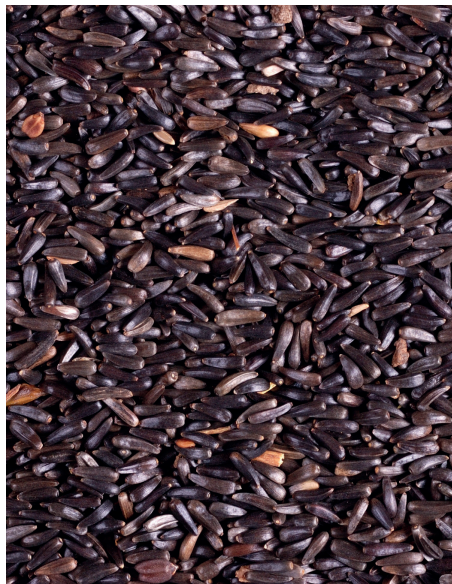
Augalai užaugina daug žaliosios masės. Dirvai nereiklūs, gerai auga drėgnose dirvose. Pasižymi labai išsišakojusia šaknų sistema, fiksuoja atmosferos azotą.

ALIEJINĖ JUODVA (VIENMETIS)

Guizotia abyssinica

Greitas augimo startas, atsparumas sausroms ir mažai maisto medžiagų reikalaujantis augalas, dėka smulkių sėklų (nedidelė sėklų norma) puikiai tinka sideralinių augalų mišiniuose su beveik visais naudojamais komponentais, visų augalų sėjomainose (neutralus ligų platinimui). Greitai nušąla po pirmųjų šalnų, tad puikiai tinka posėliuose paliekant per žiemą.

SIDERALINIAI AUGALAI

PERSINIAI DOBILAI

Trifolium resupinatum L.

Šis nereiklus, smulkiasėklis dobilas dažnai naudojamas kaip sideralinis augalas. Sideralinių augalų mišiniuose kiti augalai maitinasi dobilų sukauptu atmosferos azotu. Dobilų žiedai yra bitėms patrauklus nektaro šaltinis.

EGIPTINAI DOBILAI (VIENMEČIAI)

Trifolium alexandrinum L.

Vidutinio ankstyvumo, labai geros pašarinės vertės vienmečiai dobilai, auginami tiek pašarui, tiek sideraliniais tikslais. Sideraliniuose mišiniuose sukaupia didelį kiekį azoto. Greitai nušąla po pirmųjų šalnų, tad puikiai tinka posėliuose paliekant per žiemą.

KONTAKTAI

Alytus, Varėna, Šalčininkai	+370 612 42047	Panevėžys, Biržai	+370 612 82457
Ankščiai	+370 656 19958	Pasvalys	+370 630 08492 +370 698 72509
Biržai	+370 630 08531	Plungė, Mažeikiai, Telšiai	+370 610 07823
Jonava	+370 655 45041	Radviliškis	+370 687 81799 +370 626 83710 +370 638 94259
Joniškis	+370 687 73040 +370 626 83710	Raseiniai	+370 619 16018
Jurbarkas	+370 655 00220	Raseiniai, Kelmė	+370 640 27759
Jurbarkas, Tauragė, Pagėgiai	+370 614 56597	Raseiniai, Tauragė	+370 630 54597
Kaišiadorys	+370 691 97268	Šakiai	+370 686 46932 +370 616 09999 +370 698 16572
Kalvarija, Lazdijai, Druskininkai	+370 613 61804	Šiauliai	+370 614 49294
Kaunas	+370 610 23891	Šilalė, Pagėgiai, Tauragė	+370 656 48607
Kėdainiai	+370 686 17955 +370 698 38831 +370 614 76934	Šilutė, Šilalė, Rietavas	+370 626 46554
Kupiškis	+370 691 82663	Skuodas, Klaipėda, Kretinga	+370 685 69128 +370 698 15116
Kupiškis, Rokiškis	+370 612 90123	Trakai, Vilnius, Šalčininkai	+370 618 86812
Marijampolė, Prienai, Birštonas	+370 695 30163	Ukmergė	+370 610 23899
Mažeikiai, Akmenė, Telšiai	+370 640 37230	Ukmergė, Širvintos	+370 610 13274
Pakruojis	+370 614 50981 +370 638 94259	Utena, Ignalina, Zarasai, Švenčionys, Molėtai	+370 640 41239
Panevėžys	+370 698 48895 +370 618 85756	Vilkaviškis	+370 610 23890 +370 686 84397 +370 626 29146
		Vilniaus miestas	+370 682 81792

Vilmantas Petrauskas
Produktų ekspertas

Tel. +370 698 18872
vilmantas.petrauskas@dotnuvaseeds.lt
www.dotnuvaseeds.lt

linas ( ) agro

©2024